

H O T Ă R Ă R E A nr.1-201/2025
cu privire la examinarea contestației Inspecției procurorilor, împotriva
Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-66/2023 din 26.05.2023

05 iunie 2025

municipiul Chișinău

Examinând în ședință închisă contestația Inspecției procurorilor, împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-66/2023 din 26.05.2023, audiind informația prezentată de către doamna Aliona Nesterov, Consiliul Superior al Procurorilor–

C O N S T A T Ă :

Prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-66/2023 din 26.05.2023, s-a încetat procedura disciplinară în privința procurorului în Procuratura raionului Briceni, Ruslan Baraliuc.

La 05.06.2023, Inspecția procurorilor a înregistrat la Consiliul Superior al Procurorilor prin intermediul Colegiului de disciplină și etică o contestație împotriva Hotărârii nr. 3-66/2023 din 26.05.2023, solicitând casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri, cu constatarea comiterii de către procurorul Ruslan Baraliuc a abaterii disciplinare prevăzute de art.38 alin. a), b) și e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

I. Circumstanțele reflectate în sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară:

La 28.11.2022, procurorul în Serviciul protecție drepturi copii a Procuraturii Generale, Ludmila Brajnicova a înaintat Consiliului Superior al Procurorilor o sesizare privind atitudinea neglijentă și lipsa de profesionalism din partea adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii raionului Briceni, Tatiana Russu, precum și procurorii în Procuratura raionului Briceni Ion Gherman și Ruslan Baraliuc.

Prin adresarea de referință, se invocă că urmare a examinării demersului deputatului în Parlament, XXXXXXXX XXXXXXXX, membră a Comisiei Parlamentare Drepturile omului și relații interetnice, în care a menționat că la xx.xx.2022 pe portalul de știri „XXXXXXXXXX” a fost publicat Interviuul video cu Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului, dna XXXXXXXX XXXXXXXX, intitulat „Respectarea drepturilor omului în Republica Moldova - Injustiție în cazuri cu puternic impact emoțional: abuz, violență, tortură ”, în care a fost indicat că „ un copil dint-un centru de plasament din țară ar fi fost violat de un coleg mai mare”. Autoritățile tutelare responsabile au ignorat acest comunicat, care mai târziu a ajuns în atenția Poliției și Procuraturii, toți s-au eschivat, au declarat că nu sunt probe și în procesul de judecată practic nici nu a ajuns acest caz”, s-a constatat că la xx.xx.2020, organul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție XXXXXXXX a pornit urmărirea penală, în baza unei bănueli rezonabile de comiterea infracțiunii prevăzute la art.172 alin.(1) din Codul penal.

La xx.xx.2020 Procuratura raionului Briceni a remis la Inspectoratul de poliție XXXXXXXX, pentru luarea unei decizii conform prevederilor art. 274 din Codul de procedură penală, raportul procurorului Ruslan Baraliuc, din 12.03.2020, privind preținse acțiuni violente și comportamentul inadecvat ale elevului Liceului Teoretic

Xxxx, Xxxxx Xxxxxx, precum și pretinse acțiuni ilegale ale persoanelor instituției, care nu au declarat organelor competente despre faptele date.

La xx.xx.2020 organul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxx a pornit urmărirea penală în cauza nr. xxxxxxxxxxxx, în baza unei bănuieli rezonabile de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 172 alin. (1) din Codul penal.

La xx.xx.2020, având la bază propunerea organului de urmărire penală, procurorul în Procuratura raionului Briceni, Ruslan Baraliuc a dispus clasarea urmăririi penale în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx, din lipsa faptului infracțiunii prevăzute la art. 172 alin. (1) Cod penal.

Autorul sesizării menționează că, în rezultatul controlului ierarhic, s-a stabilit că în cadrul urmăririi penale au fost comise mai multe omisiuni, care, în coroborare cu circumstanțele cazului în speță, reprezintă un viciu fundamental, dat fiind faptul că au fost limitate drepturile părții vătămate minore, care sunt garantate de art. 24 din Constituția Republicii Moldova, precum și de articolele 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, de a beneficia de o investigație efectivă a plângerilor lor cu privire la aplicarea rețelilor tratamente și de a avea acces liber la justiție.

Revenind la circumstanțele din cauza în speță, rezultă că procurorul Ruslan Baraliuc contrar prescripțiilor Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (*Lanzarote*), încheiată la 25.10.2007, potrivit căreia „...organele de drept urmează să garanteze cercetarea eficientă a infracțiunilor privind abuzul sexual comis asupra copilului, respectând drepturile acestuia, abordând o protecție față de victime și asigurându-se că cercetările în procesele penale nu agravează trauma trăită de copil” și practicii Curții Europene pentru Drepturile Omului (cauza *Stubbings* și alții V. Regatului Unit (*cerere nr. 22083/93; 22095/93*); cauza *EG. contra Moldovei* (*cerere nr. 53519/07*) și cauza *P. V. contra Republicii Moldova* (*cererea nr. 41086/12 din 26.10.2021*), nu a efectuat o investigație eficientă minimă, care ar include toate cerințele de luare a măsurilor rezonabile de care dispune procurorul pentru a obține probe referitoare la faptele sesizate.

La fel, contrar prevederilor art. 19 alin. (3) și art. 254 alin. (1) din Codul de procedură penală, procurorul Ruslan Baraliuc nu a întreprins toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea completă, obiectivă și sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei.

Astfel, nu a stabilit și nu a audiat martorii oculari: vânzătorul magazinului în prezența căruia au avut loc acțiuni violente cu caracter sexual, învățătorul căruia a povestit partea vătămată minoră despre cele întâmplate. Nu s-a verificat dacă la IP Xxxxxx a fost înregistrat și examinat cazul vizat, fapt impus reieșind din declarațiile părții vătămate date în acest sens.

Contrar prevederilor art. 153 din Codul de procedură penală, procurorul Ruslan Baraliuc, constatând fapte contradictorii între doi specialiști în domeniul psihologiei, nu i-a audiat pentru a înlătura divergențele apărute.

De asemenea, contrar prevederilor art. 143 alin.(1), pct.2) din Codul de procedură penală, procurorul Ruslan Baraliuc nu a dispus efectuarea expertizei medico-legale pentru a stabili gradul de gravitate și caracterul vătămarilor integrității corporale, inclusiv a acțiunilor violente cu caracter sexual.

Astfel, procurorul Ruslan Baraliuc nu s-a expus asupra acțiunilor pretins ilegale a persoanelor responsabile de protecția drepturilor copilului, cu toate că, din raportul din xx.xx.2020 privind sesizarea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție XXXXXX s-a menționat despre acest fapt. Drept consecința în privința responsabililor de protecție a drepturilor copiilor nu a fost inițiată procedura contravențională în temeiul, art. 65 din Codul contravențional.

Explică autorul sesizării că, apreciind deficiențele consemnate, deoarece aspecte importante ale incidentelor reclamate au rămas neelucidate, la xx.xx.2022 Procurorul General interimar a dispus anularea ordonanței de clasare a urmăririi penale din xx.xx.2020, emisă de către procurorul în Procuratura raionului Briceni, Ruslan Baraliuc, cu reluarea urmăririi penale pe caz.

În adresarea de referință se mai invocă că, la xx.xx.2021 în Procuratura raionului Briceni a parvenit demersul Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului, XXXXXX XXXXXX, în interesele copilului XXXXX XXXXXX, prin care a solicitat reluarea examinării circumstanțelor de abuz sexual comis asupra acestuia, precum și examinarea legalității acțiunilor/inacțiunilor autorităților publice locale responsabile pentru asigurarea măsurilor de protecție a copilului XXXXX XXXXXX.

Astfel, încălcările admise de către procurorul în Procuratura raionului Briceni, Ruslan Baraliuc, constituie abateri grave de la legislația în vigoare, care au condiționat limitarea dreptului părții vătămate minore, aflate în custodia statului la acces liber la justiție, precum și dreptul la un proces echitabil.

În virtutea prevederilor art.45 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, adresarea de referință a fost transmisă, conform competenței, Inspecției procurorilor, pentru examinarea acțiunilor procurorului nominalizat, prin prisma criticilor formulate de către autorii sesizării.

II. Circumstanțe stabilite în cadrul verificării sesizării disciplinare de către Inspecția procurorilor:

Urmare a verificărilor efectuate de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, la xx.xx.2023, a fost adoptată decizia în care au fost reținute toate argumentele reflectate în sesizarea disciplinară de referință, menționându-se că acestea și-au găsit confirmare prin dovezile administrate.

Potrivit argumentelor Inspecției procurorilor, procurorul Ruslan Baraliuc, prin acțiunile/inacțiunile sale la instrumentarea cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, producând totodată atingere onoarei, imaginii procuraturii, manifestate prin încălcarea art.art. 1 alin. (2), 19 alin.(3), 126 alin. (1), 143 alin. (1) pct.2), 153, 254 alin.(1), 262 alin. (4¹), 274 alin.(3¹) și 291 din Codul de procedură penal și principiului supremației legii, prevăzut în pct. 6.1.1, 6.1.2, 6.1.4 și 6.1.5 din Codul de etică al procurorilor, potrivit cărora procurorul trebuie să respecte legislația națională și internațională la care Republica Moldova este parte, principiile judecării echitabile cum sunt prevăzute în art. 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului, actele normative ale Procuraturii, și ale organelor de autoadministrare a procurorilor, să acționeze în mod echitabil și onest; să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice; să conștientizeze faptul că acționează din numele societății și în interes public, și se va strădui să mențină echilibrul dintre interesul general al societății și interesele și drepturile fiecărui cetățean; să se asigure ca procedurile penale să

opereze cât de rapid posibil, în concordanță cu interesele justiției; principiului imparțialității, prevăzut în pct. 6.4.1 din același Cod, potrivit căruia procurorul trebuie să respecte egalitatea tuturor persoanelor în fața legii, asigurându-le un tratament nediscriminatoriu, indiferent de naționalitate, origine etnică și statut social, sex, rasă, dizabilitate, avere, limbă, vârstă, religie, viziuni politice, orientare sexuală sau alte criterii.

Inspekția procurorilor a examinat acțiunile procurorului Ruslan Baraliuc prin prisma abaterii disciplinare prevăzute la art.38 lit. a), b) și e) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 (în vigoare de la 01.08.2016), îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbarea practicii de aplicare a normelor stabilite în sistemul de drept și încălcarea gravă a legii, fapt pentru care urmează să fi sancționat disciplinar.

Prin Decizia din xx.xx.2023, Inspekția procurorilor a transmis materialele procedurii disciplinare în privința procurorului Ruslan Baraliuc, Colegiului de disciplină și etică pentru examinare.

III. Constatările Colegiului de disciplină și etică:

Prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-66/2023 din 26.05.2023, s-a încetat procedura disciplinară în privința procurorului în Procuratura raionului Briceni, Ruslan Baraliuc, pe motiv că nu s-a constatat comiterea unei abateri disciplinare.

În acest sens, Colegiul a constatat că, în cazul prezentat, materialul probator administrat atât în faza verificării sesizării, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Colegiu, denotă cu certitudine că nu sunt întrunite toate elementele unei abateri disciplinare menționate supra.

Or, procurorul de caz, Ruslan Baraliuc și-a desfășurat activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează (art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură), adoptând hotărârea analizată, reieșind din propria sa convingere, având la bază un anumit material probator, care i-a permis să adopte și să mențină hotărârea în cauză, circumstanțe care nu pot servi temei pentru tragerea sa la răspundere disciplinară.

Cu referire la constatările Inspekției procurorilor, care concluzionează asupra comiterii abaterilor disciplinare de către procurorul Ruslan Baraliuc, potrivit cărora nu ar fost realizate unele acțiuni de urmărire penală care erau absolut necesare pentru stabilirea tuturor circumstanțelor cauzei, Colegiul a constatat că, unele din cele sus-numite nici nu puteau fi realizate, reieșind din explicațiile procurorului de caz, fie din cauza timpului scurs nu erau relevante de efectuat (de exemplu: autorul sesizării invocă asupra omisiunii admise în cadrul cauzei penale de ridicare a înregistrărilor video existente în instituția de învățământ/plasament, indicate de către partea vătămată minoră, care ar putea servi o forță probantă în procesul de constatare a unor acțiuni violente cu caracter sexual admise în privința acestuia și/sau altor copii, deși încă la faza de urmărire penală, procurorul de caz, a stabilit că, în cadrul acestei instituții de învățământ, în locul și la momentul presupus al comiterii faptei nu au existat camere de luat vederi, acestea fiind instalate ulterior (instituția a dispus de camere de luat vederi în blocul instituției din anul 2018 și pe exteriorul blocului din anul 2020). La fel

autorul sesizării invocă faptul că nu au fost ridicate și analizate evaluările testelor psihologie desfășurate cu participarea copilului, efectuate de către psihologul școlar Xxxxx Xxxxx și psihopedagogul din SAP Xxxxx Xxxxx Xxxxxx, deși asemenea rapoarte de evaluare psihologică nu au fost întocmite de către ultimii, respectiv nu puteau fi ridicate și evaluate.

În ceea ce privește faptul constat de către Inspecție precum că ar fi fost omisă dispunerea expertizei medico-legale, Colegiul a reținut că, ținând cont de perioada de timp care a durat de la momentul presupus al comiterii faptei și pînă la pornirea urmăririi penale, o astfel de acțiune nu era relevantă, plus partea vătămată minoră nu denunța prezența cărorva vătămări corporale. În această ordine de idei, amintim că art. 101 din Codul de procedură penală prevede că, „...*Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată...*”.

Totodată, acțiunile la care face referire autorul sesizării ca fiind absolut necesar de întreprins și nu au fost realizate de către procurorul de caz, nu țin de demonstrarea unor circumstanțe care se constată prin anumite mijloace de probă, prevăzute la art.97 Cod de procedură penală, fără de care nu poate fi soluționată o cauză penală.

Într-o altă ordine de idei, cu referire la aspectul constat de către Inspecția procurorilor, potrivit căreia procurorul de caz, a omis investigarea pretenției aplicării a comportamentului degradant asupra copilului aflat în custodia statului, procurorul Ruslan Baraliuc a explicat că, în acest sens, s-a ghidat de faptul că cadrele didactice nu sunt subiecți ai infracțiunii de tortură, respectiv se identifică o circumstanță care, în condițiile art.275 pct.3) Cod de procedură penală, exclude pornirea urmăririi penale. În acest sens, în explicațiile sale procurorul face trimitere la Legea „Cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public” nr. 158 din 04.07.2008 și la „Clasificatorul unic al funcțiilor publice” aprobat prin Legea nr. 155 din 21.07.2011 unde funcția de profesor nu este încadrată.

În același timp, deși Inspecția procurorilor face trimitere la Decizia Curții Supreme de Justiție nr.4-1 ril-2/2021 din 03.02.2022, în sensul confirmării prezenței în acțiunile procurorului de caz, a semnelor abaterii disciplinare, sub aspectul omisiunii investigării faptelor cadrelor didactice în raport cu partea vătămată, Colegiul a remarcat în primul rând că, această decizie a fost adoptată ulterior emiterii hotărârii pe caz (ordonanța din xx.xx.2020), iar în al doilea rând a menționat că, prin această decizie, a fost respins ca inadmisibilă cererea de recurs în interesul legii, declarată de către Procurorul General al Republicii Moldova, privind pronunțarea unei decizii obligatorii prin care să se soluționeze problema de drept ridicată, în sensul recunoașterii persoanelor care fac parte din personalul de conducere, personalul didactic, personalul științific și personalul științifico-didactic din cadrul tuturor tipurilor de instituții de învățământ ca subiecți speciali ai componenței de infracțiune prevăzute de art.166¹ Cod penal, și doar în opinia separată, doi judecători se expun asupra recunoașterii cadrelor didactice drept subiecți speciali în sensul infracțiunilor prevăzute de art.166¹ Cod penal.

Tot aici, Colegiul a reiterat că prin decizia sus-menționată, Colegiul penal lărgit a subliniat că persoanele care execută atribuții pur profesionale (de exemplu medicii, cadrele didactice, casierii, etc.) nu sunt persoane publice, întrucât îndeplinirea acestor

atribuții nu este producătoare de efecte juridice (adică nu poate da naștere, modifica sau stinge raporturi juridice). Executând obligațiile de natură profesională astfel de persoane nu au cum să apară în postura de persoană publică sau să acționeze cu titlu oficial.

Totodată, Colegiul de disciplină și etică a reținut că, deși legislația națională nu definește noțiunea de persoană care acționează cu titlul oficial, în literatura de specialitate, persoana care acționează cu titlul oficial se definește drept persoana care, deși nu este o persoană publică și nu este nici o persoană cu funcție de răspundere, nici persoană cu funcție de demnitate publică însă acționează cu titlul oficial, cum ar fi o persoană publică străină (în sensul prevederii de la alin.(1) art.123¹ Cod penal sau un funcționar internațional (în sensul prevederii de la alin.(2) art. 123¹ Cod penal, aici nefiind incluse persoanele care exercită atribuții pur profesionale, cum sunt profesorii.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul de disciplină și etică a subliniat faptul, că nu examinează legalitatea însăși a actelor dispuse în cadrul examinării petițiilor, în cadrul urmăririi penale, reprezentării acuzării în instanța de judecată, dar verifică și se expune asupra modului în care decide un procuror să acționeze într-o speță concretă și corespunderea acestui mod - legilor și actelor normative în vigoare ce reglementează conduita profesională a procurorului.

Exercitarea unui control asupra legalității sau a temeiniciei modului de soluționare a procesului penal în speță și a plângerilor înaintate, de către procurorii vizați nu este posibilă în cadrul procedurii reglementate de dispozițiile Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură. Respectarea principiului independenței decizionale exclude această analiză în cadrul procedurii disciplinare, o asemenea verificare constituind prerogativa exclusivă a autorităților ierarhic superioare, și după caz, a controlului judiciar exercitat de instanța de judecată.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul a constatat că, în urma controlului suplimentar efectuat pe cauza penală nr.xxxxxxxx, ca urmare a anulării ordonanței de clasare a urmăririi penale din xx.xx.2020 și reluării urmăririi penale, prin ordonanța Adjunctului Procurorului General interimar din xx.xx.2022, dat fiind faptul constatării unei circumstanțe care exclude urmărire penală - nu există faptul infracțiunii, în condițiile art.275 pct.1) Cod de procedură penală, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Briceni, Virgilia Udrea din xx.xx.2022, a fost clasat procesul penal respectiv.

La xx.xx.2023, Inspecția procurorilor a înregistrat la Consiliul Superior al Procurorilor o contestație împotriva Hotărârii nr.3-66/2023 din 26.05.2023, solicitând casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri, cu constatarea comiterii de către procurorul Ruslan Baraliuc a abaterii disciplinare prevăzute de art.38 alin. a), b) și e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

IV. Circumstanțele și motivele expuse în contestație:

În motivarea contestației depuse, Inspecția procurorilor a invocat argumente similare celor formulate în sesizare, menționând suplimentar că, este inacceptabilă prestația profesională a procurorului Ruslan Baraliuc cu referire la rolul său privind derularea urmăririi penale în această speță, nefiind posibilă invocarea justificării că în așa fel a fost exteriorizat raționamentul logico-juridic, bazat pe independența procesuală garantată de lege. Această normă se regăsește și în pct. 6.2.1 din Codul de Etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27 mai 2016.

Inspecția procurorilor nu a dat o apreciere actului emis de procurorul Ruslan Baraliuc, dar a apreciat conduita procesuală a procurorului, manifestată la conducerea urmăririi penale pe dosarul penal nr.xxxxxxxxxx, stabilind că Ruslan Baraliuc și-a îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu, fără ca concluziile respective să producă efecte juridice în privința ordonanțelor procurorului.

În cazul dedus analizei, conduita procesuală a procurorului Ruslan Baraliuc nu se aliniază standardelor de profesionalism și rolului ce îi revine procurorului în cadrul urmăririi penale.

Consideră Inspecția procurorilor că, efectuarea controlului activității procurorului Ruslan Baraliuc la gestionarea cauzei în speță nu reprezintă încălcarea principiului independenței decizionale a procurorului, după cum a motivat decizia luată Colegiul de disciplină și etică, dar urmărește scopul îmbunătățirii calității actului de justiție, a eficienței activității procurorului, performanței organizatorice a procurorilor.

În opinia Inspecției procurorilor, Colegiul de disciplină și etică nu a dat o apreciere probelor prezentate și neîntemeiat a ajuns la concluzia că, acțiunile procurorului Ruslan Baraliuc nu constituie o abatere disciplinară.

La fel, nu sunt întemeiate argumentele Colegiului precum că anularea ordonanței procurorului Ruslan Baraliuc din xx.xx.2020, de clasare a urmăririi penale în cauza nr.xxxxxxxxxx și reluarea urmăririi penale nu a condus la o nouă soluție, întrucât, printr-o ordonanță ulterioară a procurorului Virgilia Udrea din xx.xx.2022, s-a dispus repetat clasarea procesului penal în temeiul art.275 pct. 1) Cod de procedură penală din motiv că nu există faptul infracțiunii.

La data examinării procedurii disciplinare, ordonanța procurorului Virgilia Udrea din xx.xx.2022 nu era în vigoare fiind anulată prin ordonanța adjunctului interimar al Procurorului General din xx.xx.2023, ca ilegală.

Analizând cele constatate în cadrul verificării sesizării Inspecția procurorilor a conchis că, acțiunile procurorului Ruslan Baraliuc manifestate prin conducerea superficială a urmăririi penale, lipsa controlului asupra acțiunilor de urmărire penală efectuate de către organul de urmărire penală, adoptarea unor hotărâri cu încălcarea dispozițiilor legale constituie abatere disciplinară, prevăzută la art.38 lit. a), b) și e) din Legea cu privire la Procuratură.

V.Procedura în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor:

a) Poziția inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor:

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor, Inspecția procurorilor a fost reprezentată de către inspectorul Igor Eșanu, care a menționat că argumentele Colegiului de Disciplină și Etică precum că persoanele care exercită atribuțiile pur profesionale (de exemplu cadrele didactice) nu sunt persoane publice, întrucât lipsesc din categoriile persoanelor publice în sensul art.123¹ din Codul penal, nu sunt justificate or, practica instanțelor judecătorești privind condamnarea profesorilor pentru comiterea infracțiunilor ce definesc tortura, ne demonstrează contrariul.

Deopotrivă, nu au suport probatoriu nici constatările Colegiului de disciplină și etică aduse în poziția de încetare a procedurii disciplinare în privința procurorului Ruslan Baraliuc, conform căroră, după reluarea de către Adjunctul Procurorului General a urmăririi penale în cauza penală de referință, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Briceni, Virgilia Udrea din xx.xx.2022, s-a dispus aceeași soluție de clasare a procesului penal ca și de procurorul Ruslan Baraliuc la data de xx.xx.2020.

Aici a reiterat că, obiectul sesizării disciplinare nu a constituit în sine ordonanța procurorului Ruslan Baraliuc din xx.xx.2020, or, verificarea legalității acesteia ține de competența exclusivă a procurorului ierarhic și instanței de judecată.

În speță, Inspecția procurorilor a dat apreciere eficienței investigațiilor în cauza penală de referință și nu rezultatului acestora.

Cu referire la calificarea faptei procurorului Ruslan Baraliuc care constituie abatere disciplinară, a pus în evidență modificările operate în Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură prin Legea nr.200 din 31.07.2023, în vigoare din 04.08.2023, potrivit cărora lit.e) din art.38 a fost abrogată, iar norma prevăzută la lit.b) a fost încadrată la lit.a).

În altă ordine de idei, având în vedere că fapta comisă de procurorul Ruslan Baraliuc a vizat perioada de pînă la 30.12.2020, potrivit prevederilor art.40 alin.(2) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, în vigoare pînă la 04.08.2023, a constatat intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere disciplinară.

În acord cu cele expuse, a solicitat Consiliului Superior al Procurorilor casarea Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-66/2023 din 26.05.2023 și adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie constatată în acțiunile procurorului Ruslan Baraliuc abaterea disciplinară prevăzută la art.38 lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură - îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3) și anume lit.a) și c), cu sistarea procedurii disciplinare, pe motivul expirării termenelor de tragere la răspundere disciplinară.

Poziția procurorului Ruslan Baraliuc:

Procurorul Ruslan Baraliuc a solicitat respingerea contestației formulate de Inspecția procurorilor, cu menținerea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică.

A menționat că, în cauza penală pornită la data de xx.xx.2020, în temeiul art.172 alin. (2) din Codul penal, pe care a avut-o în conducere, au fost efectuate toate acțiunile de urmărire penală. Prin urmare, reieșind din propria convingere, a fost emisă o hotărâre de clasare a cauzei penale, în temeiul art. 275 pct. 1 din Codul de procedură penală.

VI. Motivarea soluției:

Analizând în ansamblu circumstanțele procedurii disciplinare și evaluând explicațiile din ședința de examinare a contestației, urmare a procedurii de deliberare, Consiliul Superior al Procurorilor constată necesitatea admiterii contestației Inspecției procurorilor și casarea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică, cu adoptarea unei noi hotărâri pentru soluționarea cauzei.

Pentru motivarea concluziei formulate vor fi expuse *infra* raționamentele de fapt și de drept, de care s-a condus Consiliul Superior al Procurorilor la adoptarea deciziei sale pe acest caz.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor Colegiul de disciplină și etică nu s-a expus și nu a dat o apreciere probelor prezentate în sesizare și în decizia Inspecției procurorilor, care au demonstrat comiterea de către procurorul Ruslan Baraliuc a abaterii disciplinare imputate.

Or, examinarea procedurii disciplinare prevede în mod obligatoriu stabilirea faptelor imputate, materialele probante, forma de vinovăție, poziția de apărare, circumstanțele agravante și atenuante, forma de sancțiune.

În spiritul responsabilității și exigenței impuse de statutul procurorului, este

esențial ca fiecare etapă a procedurii disciplinare să fie tratată cu maximă atenție și obiectivitate. Prin urmare, re-analizarea acestui caz și adoptarea unei noi hotărâri nu doar că se impune, ci devine o necesitate pentru garantarea integrității actului de justiție și pentru menținerea încrederii în mecanismele de răspundere disciplinară.

Din constatările Inspecției procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor a desprins trei categorii de pretinse încălcări imputabile procurorului Ruslan Baraliuc, potrivit art. 38 lit.a), b) și e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Se notează că, în accepțiunea Legii nr.200 din 31.07.2023, dispoziția art. 38 lit.a) a fost concretizată, prin stabilirea arealului de obligațiuni prevăzute la art. 6 alin.(3) din legea cu privire la Procuratură, pentru a căror îndeplinire necorespunzătoare procurorul poate fi sancționat disciplinar.

În același context, modificarea adusă articolului 38 lit.b) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură reflectă o extindere a normelor referitoare la abaterile disciplinare și reprezintă un pas către o definiție mai precisă a comportamentului considerat inacceptabil pentru un procuror.

De altfel, abaterea disciplinară prevăzută la lit. e) art. 38 din Legea nominalizată a fost abrogată.

Așadar, având în vedere modificările operate la legea specială în partea ce vizează reglementarea abaterilor disciplinare, precum și ținând cont de constatările Colegiului de disciplină și etică, Consiliul notează că încălcările admise de procurorul Ruslan Baraliuc în exercitarea atribuțiilor de serviciu urmează a fi încadrate conform unei singure abateri disciplinare, nefiind posibil în speță reținerea unui concurs ideal de abateri disciplinare.

Prin urmare, Consiliu apreciază că faptele procurorului vizat în procedura disciplinară se încadrează în abaterea disciplinară definită în Legea cu privire la Procuratura la art. 38 lit. a) - îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3).

Abaterea disciplinară prevăzută la art. 38 lit. (a) reprezintă, *per se*, o normă juridică de trimitere la conținutul altei prevederi din același act normativ, care reglementează obligațiile procurorului în exercitarea atribuțiilor funcționale.

Consiliul Superior al Procurorilor consideră necesar a remarca că angajarea răspunderii disciplinare, inclusiv în cazul procurorilor, cere întrunirea cumulativă a elementelor abaterii disciplinare, și anume: obiectul - care constă în relațiile sociale privind contribuirea la înfăptuirea justiției; latura obiectivă - acțiunile ori inacțiunile contrare unei obligații procedurale, specifice cazului; latura subiectivă - care implică vinovăție, survenirea urmărilor prejudiciabile și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs.

Astfel, obiectul juridic al abaterii disciplinare îl reprezintă relațiile sociale care reglementează obligațiile de serviciu și normele de conduită ce trebuie respectate de procurori, având în vedere funcția pe care o exercită. Aceste relații sunt afectate de fapta procurorului implicat în procedura disciplinară.

Sub aspectul laturii obiective a abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, Consiliul Superior al Procurorilor reține că procurorul Ruslan Baraliuc, fiind persoană cu funcție de demnitate publică și conștientizând rolul și importanța atribuțiilor ce îi reveneau în cadrul exercitării funcției, și-a îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu prevăzute la art. 6 alin.(3) și anume, a obligațiilor prevăzute de lit.a),b),c),d).

O astfel de conduită contravine principiilor fundamentale ale statutului profesional al procurorului, consacrate prin Constituție și legislația națională aplicabilă.

Aceasta, relevă deficiențe grave în înțelegerea și asumarea rolului procurorului stabilit de lege, constituind o încălcare a obligației de responsabilitate.

În sensul dat, Consiliul consideră inacceptabilă concluzia Colegiului de disciplină și etică cu referire prestația profesională a procurorului Ruslan Baraliuc și la rolul său în examinarea cazului dat, bazat pe independența procesuală garantată de lege.

Principiul independenței procesuale a procurorului este, fără îndoială, un pilon fundamental ce susține realizarea dreptului la un proces echitabil. Totuși, Consiliul Superior al Procurorilor notează că acest principiu nu trebuie înțeles ca fiind o posibilitate de a acționa după propria voință, deoarece independența nicidecum nu poate fi văzută ca un privilegiu personal, aceasta reprezintă o garanție acordată cetățenilor spre a le confirma că toate cazurile sunt examinate în mod echitabil și conform legii.

În această ordine de idei se menționează Avizul nr. 9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind normele și principiile europene referitoare la procurori, potrivit căruia *independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă, care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză*, normă care se regăsește și în pct.6.2.1 din Codul de etică al procurorilor și care indică asupra faptului că legea este unicul izvor al propriei convingeri a procurorului atunci când examinează cazurile ce îi sunt repartizate.

Astfel, Consiliul Superior al Procurorilor este de acord cu raționamentele Inspecției procurorilor expuse în contestație, privind angajarea răspunderii disciplinare a procurorului, care a admis omisiuni la instrumentarea cauzei penale nr. xxxxxxxxxxxx, nefiind posibilă invocarea justificării că în așa fel a fost exteriorizat raționamentul logico-juridic, bazat pe independența procesuală garantată de lege.

Subliniem că, comportamentul procurorului a fost contrar obligațiilor stabilite de normele penale, procesual penale și etice, dânsul acționând în lipsa loialității adecvate, care trebuie să caracterizeze soluțiile procesual-penale pe care le dispune un procuror în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, care includ cerința de luare a tuturor măsurilor rezonabile de care dispun organele de anchetă pentru a obține probe referitor la faptele sesizate.

Respectiv, modul în care a acționat procurorul Ruslan Baraliuc, precum și argumentele acestuia urmează a fi apreciate critic. Unica explicație care se înscrie în analiza acestei situații arată că procurorul de caz și-a îndeplinit defectuos obligațiile de serviciu, a acționat necorespunzător în raport cu atribuțiile funcționale și, așa cum a constatat adjunctul Procurorului General interimar Eduard Bulat, în verificarea cu titlu de control ierarhic superior, decizia adoptată pe marginea cauzei penale este afectată de vicii fundamentale.

Potrivit normei art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciul fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, este o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că autoritățile trebuie să depună eforturi serioase pentru a stabili circumstanțele faptelor investigate. Ele nu pot închide anchetele pe baza unor concluzii pripite sau nefondate, ci sunt obligate să întreprindă toți pașii rezonabili și disponibili pentru obținerea probelor relevante.

Curtea a formulat cerințe esențiale pentru desfășurarea unui proces echitabil, conform art. 6 § 1 din Convenție, inclusiv examinarea atentă a cererilor și argumentelor părților și a probelor propuse (Van de Hurk c. Țărilor de Jos, 19.04.1994). Autoritățile de urmărire penală trebuie să organizeze o procedură care să depășească simpla audiere contradictorie, asigurând investigarea completă și echilibrată a cauzei.

De asemenea, sunt incidente prevederile Convenției de la Lanzarote (25.10.2007), care impun statelor obligația de a garanta o anchetă eficientă în cazurile de abuz sexual asupra minorilor, într-un mod care protejează drepturile și interesele copilului și evită re-traumatizarea acestuia.

În cauza A.P. v. Republica Moldova (cererea nr. 41086/12, 26.10.2021), Curtea a reiterat că obligația procedurală de investigare efectivă prevăzută de art. 3 din Convenție trebuie interpretată în lumina instrumentelor internaționale relevante, în special Convenția de la Lanzarote.

În speță, procurorul de caz, Ruslan Baraliuc, a omis investigarea acuzațiilor de tratament degradant relatate de victima minoră aflată în custodia statului, ignorând circumstanțele semnalate de aceasta în cadrul audierii în condiții speciale și ne audiind alte persoane menționate de victimă.

Contrar art. 19 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală, procurorul nu a avut un rol activ în acumularea și verificarea probelor, ignorând gravitatea faptelor investigate și lipsind de reacție față de inacțiunea instituțiilor cu atribuții directe – Liceul Teoretic Xxxx, Centrul de plasament Xxxxxx și Serviciul de asistență psihopedagogică – care nu au sesizat autoritățile, deși aveau contact cu victima și puteau deține informații relevante.

Declarațiile victimei minore, audiată în condiții speciale, impuneau procurorului o conduită activă pentru desfășurarea unei anchete eficiente. Neîndeplinirea acestor obligații contravine flagrant prevederilor Convenției Lanzarote și jurisprudenței CEDO (Stubblings și alții c. Regatul Unit; E.G. c. Moldova; P.V. c. Moldova).

Procurorul nu a întreprins măsurile necesare pentru investigarea completă și obiectivă a cauzei, încălcând art. 19 alin. (3) și art. 254 alin. (1) din Codul de procedură penală.

În ordonanța din xx.xx.2022 emisă de adjunctul Procurorului General interimar, au fost detaliate multiple omisiuni imputabile procurorului Baraliuc. Acestea reflectă deficiențe grave de eficiență și diligență în exercitarea atribuțiilor procesuale.

Reluarea urmăririi penale de către un alt procuror a dus la desfășurarea unor acțiuni esențiale pentru investigarea completă a cauzei – acțiuni care, în mod firesc, ar fi trebuit întreprinse de procurorul Baraliuc. Acesta s-a limitat la o activitate superficială, contribuind astfel la compromiterea eficienței procesului penal.

Consiliul consideră că această lipsă de diligență nu poate fi justificată și relevă o gravă neînțelegere a rolului procurorului, incompatibilă cu responsabilitatea funcției. Conduita sa denotă o ignorare a obligațiilor legale și deontologice, precum și a jurământului depus la numirea în funcție, prin care s-a angajat să respecte Constituția, legile țării și drepturile omului (art. 27 din Legea nr. 3/2016 privind Procuratura).

Cazul a devenit intens mediatizat, iar în raportul său, Avocatul Copilului a evidențiat multiple deficiențe, subliniind lipsa de reacție a instituțiilor responsabile de protecția minorului, precum și carențele în investigarea unui posibil abuz sexual. Aceste dezbateri în spațiul public au afectat grav imaginea și prestigiul Procuraturii, creând percepția că instituția tolerează astfel de situații.

Procurorii trebuie să-și execute atribuțiile potrivit legii, să aibă un rol activ în cadrul procesului penal, să acționeze în mod echitabil, de o manieră coerentă și rapidă, contribuind astfel la asigurarea unui proces penal conform cu legea, precum și la consolidarea încrederii cetățenilor în înfăptuirea unui act al justiției corect.

Esența activității procurorului, în sens generic, este aplicarea în concret a legii, adică raportarea pentru fiecare caz în parte a circumstanțelor particulare la prevederile legii, pentru a decide și a stabili ordinea și competența de examinare, astfel încât să nu fie afectată natura conflictului juridic dedus pentru soluționare.

Latura subiectivă, constatată în prezentul caz disciplinar, se deduce din modul în care procurorul și-a gestionat activitatea și din manifestarea față de aplicarea prevederilor legale.

Pentru existența abaterii disciplinare nu este suficient să se constate că procurorul a comis o încălcare descrisă la art. 38 din Legea cu privire la Procuratură, ci este absolut necesar a se stabili dacă această faptă a fost comisă de către autorul ei și cu forma de vinovăție prevăzută de lege.

Potrivit art. 36 alin.(2) din Legea cu privire la procuratură, procurorii sânt sancționați disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute la art.38, doar în cazul în care au fost săvârșite cu intenție ori cu neglijență gravă, conform prevederilor art. 38¹.

Se consideră că a fost săvârșită cu neglijență gravă o abatere disciplinară în cazul în care procurorul a admis o încălcare a unor norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art. 38 lit. f) fără a-și da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși putea și trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiat că această consecință nu se va produce. Lipsa de previziune manifestată de procuror trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și să nu aibă nicio legătură cu particularitățile situației concrete care ar face-o înțeleasă.¹

În speță, latura subiectivă se exprimă prin forma de vinovăție, neglijența gravă, procurorul Ruslan Baraliuc a admis încălcarea gravă a normelor de drept procedural, fără a-și da seama de consecința eventuală care a survenit, deși putea și trebuia să le prevadă, considerând neîntemeiat că aceasta consecință nu se va produce.

Consiliului Superior al Procurorilor apreciază că, aspectele menționate confirmă necesitatea admiterii contestațiilor depuse, dat fiind faptul că procurorul Ruslan Baraliuc a admis abaterea disciplinară ce a fost reținute în sarcina sa, îndeplinindu-și necorespunzător atribuțiile de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3).

Consiliul reține că, potrivit art.40 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură (*redacția în vigoare pînă la 03.08.2023*), procurorul urma să fie tras la răspundere disciplinară în termen de 1 an de la comiterea abaterii, iar conform alin.(2) din aceeași lege, în cazul comiterii unei abateri disciplinare în activitatea procesuală, termenul de tragere la răspundere disciplinară a procurorului era de 3 ani de la data comiterii.

¹ Art.38/1 alin.(2) din Legea cu privire la Procuratură.

Prin Legea nr.200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor) a fost modificată, *inter alia*, Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, fiind vizate inclusiv subiecte cu privire la înființarea Inspecției procurorilor în subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, suspendarea procedurilor disciplinare aflate în derulare în cadrul ex-Inspecției procurorilor din subordinea Procuraturii Generale și a termenelor de tragere la răspundere disciplinară.

Legea nr.200/2023 a fost publicată în Monitorul Oficial nr.291-295 din 04.08.2023, însă, în partea funcționalității noii Inspecții a procurorilor, suspendarea procedurilor disciplinare aflate în derulare în cadrul ex-Inspecției procurorilor și a termenelor de tragere la răspundere disciplinară, s-a specificat expres faptul că legea vizată va intra în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării, adică la 04.11.2023.

In concreto, în Art.VI alin.(12) din Legea nr.200/2023 s-a dispus suspendarea procedurilor disciplinare aflate în derulare în cadrul Inspecției procurorilor și termenele de tragere la răspundere disciplinară se suspendă la expirarea a 3 luni de la data publicării prezentei *legi* (*n.a. – 04.11.2023*) și urmează a fi reluate de noua componență a Inspecției procurorilor.

Subsecvent, Legea nr.200/2023, a stipulat la art. VI alin.(13) că Inspecția procurorilor se consideră funcțională la numirea a cel puțin 4 inspectori.

Prin Art. X din Legea nr.226 din 31 iulie 2024 pentru modificarea unor acte normative (*aspecte organizatorice privind sistemul judecătoresc și Institutul Național al Justiției*), în vigoare din 05.09.2024, s-a abrogat alineatul (13) din art. VI al Legii nr.200/2023. Intrarea în vigoare a normei citate *supra* atrage după sine constatarea că Inspecția procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, în noua componență (*de trei inspectori*), devine funcțională. Astfel, termenele de tragere la răspundere disciplinară suspendate la data de 04.11.2023 au fost reluate la 05.09.2024, prin efectul Legii nr.200/2023.

Analizând procedura disciplinară în care este vizat procurorul Ruslan Baraliuc, constatăm că abaterile disciplinare imputate acestuia au fost săvârșită pînă la data de xx.xx.2020, cînd procurorul a dispus clasarea urmăririi penale în cauza penală nr.xxxxxxxxxx.

Constatările de referință, rezultă că, pe caz a expirat termenul de 3 ani de la data comiterii abaterii disciplinare de către procurorul Ruslan Baraliuc în activitatea sa, așa cum prevede art.40 alin.(2) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, circumstanță care deduce necesitatea sistării procedurii disciplinare, deși a fost constatată o abatere disciplinară în privința acestuia.

În consecință, aplicând reglementările prevăzute de art.51 alin.(1) lit.b) din Legea nr.3 din 25.02.2016, Consiliul Superior al Procurorilor, în temeiul constatărilor din cadrul examinării prezentei proceduri disciplinare, consideră că, la caz, se impune casarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-66/2023 din 26.05.2023, adoptată în privința procurorului Ruslan Baraliuc și soluționarea cauzei disciplinare, prin adoptarea hotărârii de constatare a comiterii de către acesta a abaterii disciplinare, prevăzute de articolul 38 lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și sistare a procedurii disciplinare pe motivul expirării termenului de tragere la răspundere disciplinară.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, în temeiul art.37, art.38 lit.a), art.51, alin.(1) lit.b), art.70 alin.(1) lit. f), art.77, art. 86 alin.(3) lit. b) din Legea nr.3/2016 cu

privire la Procuratură; pct.9.11 lit. b) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor-

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A admite contestația înaintată de către Inspekția procurorilor, împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-66/2023 din 26.05.2023.

2. A casa Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-66/2023 din 26.05.2023 emisă în privința procurorului Ruslan Baraliuc, cu adoptarea unei noi hotărâri.

3. A constata comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și a sista procedura disciplinară, în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere disciplinară.

4. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriul *Hotărâri*.

5. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ